

colecția monografii

RALUCA-CLARISA GLIGOR

EXECUTAREA PRIN ECHIVALENT CA REMEDIU
AL NEEEXECUTĂRII OBLIGAȚIILOR
CONTRACTUALE

RALUCA-CLARISA GLIGOR

**EXECUTAREA
PRIN ECHIVALENT CA REMEDIU
AL NEEEXECUTĂRII
OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE**

Universul Juridic
București
-2025-

Titlul I

EXECUTAREA OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE.

DREPTUL CREDITORULUI LA REMEDII

Capitolul I

Executarea obligațiilor contractuale

1. Noțiunea de obligație contractuală

Obligația civilă a fost definită ca fiind „*acea îndatorire pe care o are subiectul pasiv al raportului juridic, de a avea o anumită conduită, corespunzătoare dreptului subiectiv corelativ, conduită care poate consta în a da, a face ori a nu face ceva, după caz, în a lăsa a se face ceva și care, la nevoie, poate fi impusă silit prin forța coercitivă a statului*”⁴.

În literatura juridică de specialitate s-a arătat că termenul „obligație” include raportul juridic în ansamblul său, făcând trimitere atât la activitatea creditorului, cât și la cea a debitorului⁵. Potrivit art. 1.164 C. civ., „obligația este o legătură de drept în virtutea căreia debitorul este obligat să procure o prestație creditorului, iar acesta are dreptul să obțină prestația datorată”. Astfel, din același raport rezultă atât elementul de datorie (obligația debitorului de a procura prestația creditorului), cât și cel de constrângere (dreptul creditorului de a obține prestația datorată). Dacă primul element descrie obligația din perspectiva debitorului, al doilea surprinde perspectiva creditorului asupra obligației și îi indică posibilitatea de a obține prestația fie de bunăvoie, dacă debitorul plătește pur și simplu, fie prin constrângere, atunci când debitorul nu înțelege să își respecte cuvântul dat. Prin urmare, obligația civilă a fost definită ca fiind cea îndatorire a subiectului pasiv dintr-un raport juridic de a avea o anumită conduită care poate consta în a da, a face ori a nu face ceva, iar în cazul în care este nevoie, poate fi impusă prin forța de

⁴ G. Beleiu, nr. 48, p. 88 *apud* M. Nicolae, *Drept civil. Teoria generală*, vol. II, *Teoria drepturilor subiective civile*, Ed. Solomon, București, 2018, p. 181.

⁵ P. Demetrescu, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1966, p. 5.

constrângere a statului. Reținem, așadar, că este vorba despre o îndatorire, nu despre o posibilitate a debitorului⁶.

Obligația de a da presupune îndatorirea de a constitui sau de a transmite un drept real, de exemplu, obligația vânzătorului din contractul de vânzare, de a strămuta dreptul de proprietate asupra bunului vândut în patrimoniul cumpărătorului. Obligația de a face reprezintă îndatorirea de a executa o lucrare, de a presta un serviciu ori de a preda un bun, de exemplu, obligația vânzătorului de a preda lucrul vândut cumpărătorului. Obligația de a nu face presupune îndatorirea subiectului de drept de a se abține de la ceea ce ar fi putut face dacă nu și-ar fi asumat această obligație. Tot sub aspectul conținutului, obligațiile se mai clasifică în obligații pozitive (cele care implică o acțiune – cazul obligațiilor de a da și de a face), negative (cele care presupun o inacțiune – cazul obligațiilor de a nu face) și obligații de rezultat și de mijloace.

În ceea ce privește clasificarea obligațiilor în obligații de rezultat și obligații de mijloace, aceasta prezintă o importanță majoră, deoarece reflectă promisiunea pe care o face debitorul. Dacă obligația de rezultat, așa cum am văzut, presupune obținerea unui rezultat precis de către debitor, în cazul obligațiilor de mijloace, lucrurile se schimbă, deoarece în acest caz debitorul nu va mai fi obligat la obținerea unui rezultat în mod concret ci el este ținut să depună toate diligențele posibile pentru obținerea aceluși rezultat. În doctrină s-a arătat că aprecierea depunerii tuturor diligențelor se va raporta, de regulă, la toate eforturile pe care poate să le depună debitorul, în funcție de domeniul său de activitate și de specializarea sa, ceea ce o bună perioadă de timp avea reprezentare în comportamentul unui bun *pater familias*⁷.

Această clasificare a obligațiilor a fost propusă mai întâi de René Deroge, începând cu anul 1928 și preluată ulterior, cu o terminologie diferită, de către Henri Mazeaud. Dacă primul insista pe conținutul obiectului obligației (rezultat sau mijloace), cel de-al doilea își bazează convingerea pe caracteristica sa esențială. Atunci când obligația este de rezultat, vinovăția debitorului constă în neatingerea rezultatului promis și rezultă din absența aceluși rezultat (lucrul nu este livrat, marfa nu este transportată etc.). Debitorul nu se poate aștepta să fie exonerat prin probarea faptului că a avut un comportament ireproșabil, ci numai în cazul în care se dovedește existența unei cauze exoneratoare de răspundere, cum ar fi forța majoră. Atunci când obligația este de mijloace, vinovăția constă în faptul că debitorul nu a depus toate diligențele

⁶ M. Nicolae, *Drept civil. Teoria generală*, vol. II, *op. cit.*, pp. 180-181.

⁷ P. Malaurie, L. Aynès, P. Stoffel-Munck, *Drept civil. Obligațiile*, Ed. Defrénois, trad. ed. a 3-a din limba franceză realizată de D. Dănișor, Ed. Wolters Kluwer, București, 2010, pp. 528-530.